

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

A

1.2. ALUEEN KOODI

FI0310007

1.3 ALUEEN NIMI:

Hattelmalanjärvi

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199807

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA**1.6. VASTUUTAHO:**

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

199808

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Valtioneuvoston päätös

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

24,4497

Leveysaste

60,9703

2.2 PINTA-ALA (ha):

62,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1C

Unionin alueen nimi

Etelä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimekiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP		Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suojelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.
					Tyyppi	Minimi	Maks.							
B	A001	Gavia stellata			c	2	10	i		M	D			
B	A006	Podiceps grisegena			c	5	10	i		G	C	B	C	B
B	A006	Podiceps grisegena			r	1	2	p		G	C	B	C	B
B	A007	Podiceps auritus			r	0	1	p		G	C	B	C	B
B	A028	Ardea cinerea			c	2	2	i		M	C	B	C	B
B	A038	Cygnus cygnus			c	10	30	i		G	C	B	C	B
B	A038	Cygnus cygnus			r	1	1	p		G	C	B	C	B
B	A051	Anas strepera			c	0	1	i		M	C	B	C	B
B	A056	Anas clypeata			r	1	1	p		G	C	B	C	B
B	A059	Aythya ferina			c	10	20	i		G	C	B	C	B
B	A061	Aythya fuligula			c	20	35	i		G	C	B	C	B
B	A061	Aythya fuligula			r	1	1	p		G	C	B	C	B
B	A068	Mergus albellus			c	1	10	i		G	C	B	C	B
B	A081	Circus aeruginosus			c	1	2	i		M	C	B	C	B
B	A082	Circus cyaneus			c	1	5	i		M	C	B	C	B
B	A094	Pandion haliaetus			c	1	3	i		G	C	B	C	B
B	A119	Porzana porzana			r	0	1	cmales		G	C	B	C	B
B	A127	Grus grus			r	1	1	p		G	C	B	C	B
B	A150	Limicola falcinellus			c			i	p	P	D			
B	A151	Philomachus pugnax			c	0	1	i		G	C	B	C	B
B	A156	Limosa limosa			c			i	p	P	C	B	C	B
B	A166	Tringa glareola			c	1	3	i		G	C	B	C	B
B	A166	Tringa glareola			r	1	3	p		G	C	B	C	B
B	A170	Phalaropus lobatus			c	3	3	i		G	C	B	C	B
B	A177	Larus minutus			c	45	80	i		G	C	B	C	B
B	A179	Larus ridibundus			c	100	450	i		G	C	B	C	B
B	A179	Larus ridibundus			r	25	25	p		G	C	B	C	B
B	A193	Sterna hirundo			c	0	1	i		G	D			
B	A197	Chlidonias niger			c	2	2	i		M	C	B	C	B

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut					
					Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D
B	A295	Acrocephalus schoenobaenus						P					X	
B	A052	Anas crecca						P					X	
B	A053	Anas platyrhynchos						P					X	
B	A125	Fulica atra						P					X	
B	A153	Gallinago gallinago						P					X	
B	A160	Numenius arquata						P					X	
B	A163	Tringa stagnatilis						P					X	
M	1910	Pteromys volans						P	X					
P		Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata						P			X			
P		Hammarbya paludosa						P			X			
P	1984	Herzogiella turfacea						P			X			
P		Moerckia hibernica						P			X			

Ryhmä: A = Sammakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkelät, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	60
N07	Suot ja rantakasvillisuus	40
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Hattelmalanjärvi on pieni, noin 60 hehtaarin suuruinen, pitkälle umpeenkasvanut järvi lähellä Hämeenlinnan keskustaa. Järven lähialueella on runsaasti asutusta ja viljelyalueita. Rannoilla on laajat rantaluhta- ja pensaikkoalueet, joilla kasvaa mm. alueellisesti uhanalaista punakämmekkää ja uhanalaista suovalkkua. Järven länsirannalla on lintutorni.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Hattelmalanjärvi on tärkeä lintujen muutonaikainen levähdyspaikka, jolta tavataan monipuolisesti vesi-, kahlaaja- ja ruovikkolinnustoa. Järvi on merkittävä linnuston havaintopaikka sijaitessaan lähellä taajamaa.

Hattelmalanjärven linnustoarvoa uhkaa eniten umpeenkasvu.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukossa 3.2 mainitut lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden tavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

Lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
H	K02.03		i				
H	K02.02		i				
H	K03.04		i				

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

	Tyyppi	(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	100
	Ei tiedossa	
	Yhteensä	100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Tietokantapäivitys 2016:

Yrjölä, R 2007: Hattelmalanjärven pesimälinnusto 2003; Hämeenlinnan seudullisen ympäristötoimen monisteita 8/2007

Häyhä, Teppo 2007: Hattelmalanjärven kasvillisuus, kasvisto ja luontotyytit; Hämeenlinnan seudullisen ympäristötoimen monisteita 7/2007

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS- ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppiaineisto 15.11.2013.

Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit -tietojärjestelmä) 1.1.2013.

BirdLife Suomi 2014: Kerääntyvien lintulajien esiintyminen tietyillä linnustonsuojelualueilla Tiira-lintutietopalvelun havaintojen perusteella

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI16	17
FI00	83

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyypin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Hattelmalanjärvi kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan.

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa SL -ja nat -merkinnät.

Suojelun toteutuskeinoina ovat luonnonsuojelulaki ja vesilaki.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☐

Kyllä

Nimi:

Linkki:

☐

Ei, mutta valmisteilla

☒

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐

Kyllä

☐

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).